

18 juni 2023, 2e zondag van de zomer

1e Schriftlezing: Psalm 30: 1-6, 2 Schriftlezing: Marcus 5: 21-43

Vooraf:

Over spinselmotten...

Al fietsend door het Haagse bos viel het mij al weken op; bomen en struiken die volledig ingepakt zitten in grote spinnenwebben. Het ziet er spookachtig uit, het lijkt wel Halloween in de zomer. Opvallend genoeg gaat het steeds om enkele struiken en bomen die volledig onder de spinnenwebben zitten. Ze worden omgeven door frisse groene bomen die onaangetast blijven. Na een korte zoektocht op internet weet ik al gauw dat het om spinselmotten gaat. De rupsen van deze motvlinder maken de witte spinsels om zichzelf te beschermen tegen natuurlijke vijanden zoals vogels en sluipwespen. Achter dit veilige schild eten ze de boom kaal. Nadat de motten uitgevlogen zijn en de spinsels verdwijnen, loopt de struik of de boom overigens gewoon weer uit. Het lijkt alsof de bomen en struiken als verloren moeten worden beschouwd, maar dat is niet het geval.

... en de bloedvloeiende vrouw

In de Maranathakerk lezen we zondag a.s. uit Marcus 5 het verhaal over de genezing van een bloedvloeiende vrouw. Van deze vrouw wordt gezegd dat zij al twaalf jaar aan bloedverlies leed. Op het eerste gezicht gaat het hier om een buitengewoon ongemakkelijke en

onaangename kwaal die vrouwen kan treffen, maar dit Bijbelverhaal gaat een spade dieper. In de Bijbel is bloed een synoniem voor het leven, vanuit de gedachte dat in het bloed de bron van het leven van zowel mens als dier zetelt. Kortom: bloed is leven en dat vloeit nu al twaalf jaar uit haar. Afgelopen week zag ik in die struik vol spinselmotten opeens een beeld van deze vrouw. Ze kan niet tot bloei komen omdat haar leven stilgezet is door ziekte, al twaalf jaar lang. Ingepakt in schaamte en verdriet staat ze daar tussen de menigte rond Jezus, zoals de struik vol spinnenwebben grauw afsteekt tegen het frisse groen van de omliggende bomen. Zo is deze vrouw een beeld van een mens die om wat voor reden dan ook niet of niet volledig aan het leven toekomt. Een mens die vele ballen in de lucht moet houden, die onder grote druk staat en nauwelijks meer aan zichzelf toekomt. Een leven waaruit de energie en inspiratie weglekt. Een leven ingepakt in zorgen en verdriet. Misschien zien we dit gebeuren bij mensen om ons heen, misschien herkennen we in onszelf iets van deze mens.

Hoop

In de Bijbel gaat het voortdurend over nieuw leven dat door dor en doodsheid heen breekt, om nieuwe wegen die geopend worden waar alles vast lijkt te lopen. Zo spreekt de Bijbel over hoop, ook als alle hoop verloren lijkt. Zo breekt er ook bij deze vrouw uit Marcus 5 nieuw leven door. Ze vindt haar levensbron terug en hervindt de hoop. Uit de grauwheid en uitzichtloosheid van haar leven breekt kleur en perspectief door, zoals er over een paar weken ook niets meer van de spinselmotten te zien zal zijn. Het heeft iets van een Paasverhaal en zondag zal blijken dat dit niet het enige Paasverhaal is in het gedeelte dat wij lezen.

Verkondiging

Gemeente van Christus, over twee vrouwen gaat het vanochtend, of eigenlijk een meisje en een vrouw. Ze hebben veel met elkaar gemeen. Ze zijn beiden naamloos. Van het meisje wordt alleen de naam van haar vader genoemd, Jaïrus. De vrouw is naamloos, alleen haar kwaal wordt benoemd, ze leidt al twaalf jaar aan bloedverlies, zo lezen we. Wij denken dan misschien al gauw aan een buitengewoon onaangename kwaal die vrouwen kan treffen, maar strikt genomen staat er niet in de tekst aan wat voor bloedingen deze vrouw lijdt. Het gaat vooral om het feit dat het bloed is dat uit haar wegvloeit. In de Bijbel staat bloed namelijk voor het leven, vanuit de gedachte dat in het bloed de bron van het leven van zowel mens als dier zetelt. Kortom: bloed is leven en dat vloeit nu al twaalf jaar uit haar.

Daarbij komt dat deze vrouw vanuit joods perspectief onrein is en dat alles wat ze aanraakt ook onrein wordt, zoals in Leviticus 15 beschreven staat. Dat betekent dat haar kwaal haar afsneed van de gemeenschap. Als onreine vrouw moest zij ver van de mensen vandaan blijven. In alle eenzaamheid was zij op zichzelf teruggeworpen. Ze had allerlei artsen geraadpleegd, zo lezen we, maar ze was er alleen maar minder van geworden en het had haar gehele vermogen gekost. Deze vrouw is een beeld van leven dat niet tot zijn recht komt, waar het leven uit weggelekt is, waar de energie en inspiratie opgedroogd is door teleurstelling op teleurstelling

en waar er geen verhaal is op om terug te vallen. Een verhaal wat het houdt te midden van de wisselingen van de tijd, een verhaal van hoop.

Of toch wel... Ze had wat gehoord, zo lezen we. Ze had gehoord over Jezus. En ze doet is wat ze helemaal niet kan en mag. Maar ze heeft al haar laatste moed verzameld en ze mengt zich onder de menigte rond Jezus. En ze raakt Jezus aan, in het geloof dat zij dan al gered zal worden. Ze doorbreekt alle barrières die als onreine vrouw om haar heen zijn gebouwd. Ze staat te trillen als een rietje, maar ze heeft te verliezen.

Waar zij misschien verwacht dat Jezus en de menigte elk moment in woede kunnen uitbarsten, gebeurt er iets heel anders. Jezus merkt op dat zij Hem aanraakte en hoezeer Hij ook in volle vaart op weg was naar het dochttertje van Jäirus, Hij laat zijn weg onderbreken en dwingt de vrouw met Zijn vraag "Wie heeft mij aangeraakt", om uit de anonimiteit te stappen en zich bekend te maken. Dan valt ze voor hem neer en vertelt Jezus haar hele verhaal. Al die jaren van ellende, al die jaren van uitsluiting en eenzaamheid, de uitzichtloosheid, misschien wel voor het eerst in het haar leven spreekt zij zich uit. Zij treedt uit de schaduw en komt in het midden te staan. Als buitenstaander treedt zij binnen in de kring rond Jezus . En wat zegt Jezus? Uw geloof heeft u gered, mijn dochter; ga in vrede, u bent van uw kwaal genezen.' Jezus noemt haar dochter. Dat is het moment waarop haar ballingschap wordt beëindigd Hier krijgt zij haar leven weer terug. Zij wordt opgenomen in de kring om Jezus heen. Het label onrein verdwijnt als sneeuw voor de zon. Ze vindt haar levensbron terug, ze krijgt weer perspectief. Haar leven krijgt weer zin en samenhang, ze komt weer tot bloei. Ze is weer opgenomen in een gemeenschap. Een gemeenschap van dochters en zonen die leven van een verhaal dat groter is dan ons hart, een verhaal over hoop, ook als alle hoop verloren lijkt Een verhaal over nieuw leven dat door de dood heen breekt.

Maar voor de andere dochter lijkt de hulp te laat te komen. Jezus was op weg naar het dochttertje van Jäirus en even lijkt het erop dat Jezus te laat bij het meisje komt omdat Hij wordt 'opgehouden' door de vrouw die aan bloedverlies leed. Want Jezus was nog niet uitgesproken of Jäirus kreeg het bericht: 'Uw dochter is gestorven'. Het is te laat, het is al gebeurd. Maar dan zegt Jezus alleen maar : 'Wees niet bang, maar blijf geloven.' Blijf vertrouwen houden, ook wanneer alles al verloren lijkt, al is het tegen de klippen op. Jezus gaat naar het huis van Jäirus en kwam daar in een rouwende menigte terecht. Hij weerspreekt de dood van het meisje, maar de aanwezigen lachten hem uit. Het doet denken aan Sara die lacht als haar wordt aangezegd dat ze op haar hoge leeftijd nog een zoon zal baren. Het is een lach met een bittere ondertoon, van een vervlogen hoop. Jezus stuurt te aanwezigen weg en te midden van haar ouders en de leerlingen pakte Jezus met meisje bij de hand en zegt: Talitha koem! Meisje, sta op! En het meisje staat op, tot ieders verbazing, en begint heen en weer te lopen, en ze moeten haar te eten geven, zo zegt Jezus.

Het is en blijft een ongekend wonderlijk verhaal. Hoe moeten we dit verhaal verstaan? Als een Paasverhaal, of eigenlijk als twee Paasverhalen die in elkaar verweven zijn. Het Evangelie is vanuit het perspectief van de Paasmorgen geschreven; vanuit perspectief van het lege graf; van de Opgestane Christus. Van nieuwe leven dat door de dood heen breekt. En dat de dood

niet het laatste woord heeft. Dat betekent niet dat de dood niet meer in ons leven is, want de bittere realiteit van het leven is dat de dood ons en onze dierbaren vroeg of laat treft en ook meisjes of jongens van 12 of een andere leeftijd kan treffen. Want juist dat is wat dit verhaal tot een buitengewoon pijnlijk verhaal kan maken voor mensen die het verdriet met zich meedragen van een kind wat zij aan de dood verloren, voor gezinnen die altijd een kind te kort komen. Dat Jezus zegt dat het dochtertje van Jäirus slaapt, wil niet zeggen dat dat het meisje niet werkelijk gestorven is, maar dat de dood niet het laatste woord heeft. Soms is in het leven al iets van die opstandingskracht te zien, zoals in het verhaal over de bloedvloeiende vrouw en het dochtertje van Jäirus zichtbaar is.

Het gaat in het verhaal over deze twee niet enkel over hun leven toen, maar dit verhaal wil ook een perspectief bieden voor ons leven in het hier en nu. Daarop wijst het getal 12 dat deze vrouwen ook met elkaar verbindt, de een is 12 twaalf jaar, de ander was al twaalf jaar ziek. Twaalf is in de Bijbel het getal van de volheid. Twaalf is in de Bijbel het getal dat het geheel vertegenwoordigt; twaalf staat voor het totaal, het is de presentie van alles en iedereen. Voor de bloedvloeiende vrouw en voor het dochtertje van Jäirus blijkt het twaalfde jaar het jaar van de ommekeer te zijn. Daar waar het leven verloren lijkt, weggevloeid lijkt te zijn, maar er tegen alles in redding komt en het leven opnieuw doorbreekt. Dit getuigenis is ook met het oog op ons geschreven, voor de tijden wanneer waarin wij niet aan het leven toekomen. Wanneer de energie en de inspiratie uit ons leven weglekt om wat voor reden dan ook. Dan klinken ook voor ons die woorden van Jezus: wees niet bang, maar blijf geloven, blijf vertrouwen. En dan mogen wij ook de stap van het geloof wagen, zoals Jäirus en de bloedvloeiende vrouw deden. Hun geloof in Jezus is gebaseerd op zijn macht om nieuwe wegen te openen waar alles doodgelopen lijkt te zijn, in de opstandingskracht die Hij belichaamt. Dat er altijd een nieuw begin, een nieuwe toekomst mogelijk is, ook als dat menselijkerwijs niet meer lijkt te kunnen. Dat er altijd weer nieuwe bloei en groei mogelijk is, hoe uitzichtloos de situatie ook kan zijn. Dat er altijd hoop is, ook als alle hoop verloren lijkt. In de kerk houden wij zondag na zondag tegen de doodsmacht in dat visioen van Pasen hoog. En brengen wij ons keer op keer de Jezus woorden te binnen: 'Wees niet bang, maar blijf vertrouwen.

Ja, Hij die mijn leven heel kan maken,
de kracht, de macht die Jezus heet:
als ik Hem even aan mocht raken,
alleen de zoom maar van zijn kleed.¹

Amen.

¹ Lied 855: 5 uit het liedboek (2013).